

Museikappsäcken Hur man tittar på konst

Man ser och förundras över konst tillsammans genom dessa bilder av verk. Det finns inga korrekta eller felaktiga tolkningar. Beträktaren återspeglar sina egna erfarenheter till allt som hen ser, bland annat därför finns det så delade åsikter om konst. Ett konstverk berättar ofta om den tidsperiod då verket har kommit till, ur en synvinkel. Konsten förebygger ensamhet och enligt många undersökningar förebygger och botar den även sjukdomar!

Oftast får man inte röra vid konstverk därför att verken nöts vid beröring. Ett konstverk är ofta unikt och ett likadant exemplar kan inte köpas i butiken. Dessa bilder får man röra vid för de är bara bilder av konstverk. Efter den här bilderfarenheten är det bra att titta på konstverk och jämföra skillnaderna mellan bild och det äkta verket. Konst hittar man i offentliga lokaler, museer och konstgallerier. Dessa bilder och verk förvaltas av Vasas museer och en del av konstverken kan du se på Vasas museer (Österbottens museum, Tikanojas konsthem, Kuntsis museum för modern konst och Gamla Vasa museum).

En av konstens uppgifter har varit att illustrera berättelser och skildringar om världen och religioner, eftersom alla inte kunde läsa ännu för hundra år sedan i Finland. Då var även fotograferingen långsam och dyr – människorna dokumenterade världen med att göra bilder och skulpturer.

Framför konsten är alla likvärdiga. Det påstås att konsten är vägen till ett meningsfullt liv. En värld utan konst är som om man åt okryddad mat eller hade färglösa kläder.

Om konst finns det lika många tolkningar som betraktare. Ingen tolkning eller erfarenhet är fel. Var och en upplever och tolkar konst på sitt sätt. I en mera djupgående tolkning av konst lönar det sig att beakta den tid som verket har skapats och händelserna vid den tidpunkten. Konsten har alltid varit en del av samhället. Med hjälp av konsten tar vi ståndpunkt, upprätthåller rådande tankesätt eller rubbar på dem. Konsten är ofta sin egen kulturs tolk.

I museikappsäcken Hur man tittar på konst hittar du bilder av verk, indelade i fyra kategorier:

Kategorin Boende

- Eero Nelimarkka, Interiööri Jaakko Mäkituvan talosta, 1943 (olja 65 x 100 cm)
- Tove Jansson, Ovi, 1962 (olja 65 x 50 cm)
- Jorma Haavisto, Sommarinteriör, 1978 (akvarell 35 x 26,5 cm)
- Adolf von Becker, Pienokaista syötetään, 1874 (olja 64 x 82 cm)

Kategorin Natur

- Petri Ala-Maunus, Yhteys, 2002 (Frankrike) (oljefärg på lopptorgsmålning 44 x 53 cm)
- Herri met de Bles, Palava kaupunki, 1530–1550 (olja 12 x 17,5 cm)
- Leena Luostarinen, Kaksi jaguaaria, 1981 (olja 120 x 145 cm)
- Fanny Churberg, Lehtimetsän sisusta, 1880 (olja 49,8 x 59,8 cm)

Kategorin Lokal anknytning

- Frans Hiivanainen, Landskap från Lillkyro, odaterad (olja 41 x 52 cm)
- Reino Selkäinaho, Marieparken, odaterad, Österbottens museum (olja 51 x 42 cm)
- Reino Selkäinaho, Nedre torget i Vasa, 1964 (olja 65,3–70,5 cm x 74,9–79,7 cm)
- Elias Muukka, Vaasan kalaranta, 1887 (olja 34 x 55,5 cm)

Kategorin Mänsklighet

- Juhani Harri, Eftermiddag, 1971 (blandteknik, objekt 73 x 62 x 9,5 cm)
- Greta Hällfors-Sipilä, 1917, Schackspel (akvarell 29 x 24 cm)
- Kauko Lehtinen, 1970, Museokäynti (akvarell 62 x 48 cm)
- Eemu Myntti, 1928, Badstrand i Biarritz (olja 32 x 41 cm).

Aktivitet

Fråga hur många som har besökt Vasas museer. Eller ett museum överhuvudtaget. **Vet eleverna vad ett museum är för någonting?**

Museer är institutioner som samlar in, bevarar, forskar om, undervisar i och ställer ut historiskt, kulturhistoriskt och naturvetenskapligt material. Utställningar är den synligaste delen av museiarbetet, för det är där museerna möter sin publik. Museerna är samhällets minnesorganisationer (tillsammans med biblioteken).

Det är förbjudet att röra vid föremålen på museet. Detta gäller emellertid inte föremålen i kappsäcken, eftersom de inte hör till museets samlingar eller är verk som museet lånar ut.

Du kan läsa kappsäckens manuskript för klassen och/eller indela eleverna i 3–4 grupper som går runt aktivitetspunkterna i tur och ordning. Välj ut en kategori och dess verk bland de tidigare nämnda kategorierna till varje aktivitetspunkt:

Aktivitet 1: Förstoringsglas (t.ex. kategorin Boende)

Hur ändras bilderna när man undersöker dem med ett förstoringsglas? Berätta vilken av bilderna som var er favorit, sett genom förstoringsglaset.

Aktivitet 2: Ramar (t.ex. kategorin Lokal anknytning)

Blir bilderna annorlunda om man ramar in dem på nytt? Hurdana olika bilder får du av de olika delarna i en bild eller hittar du nya detaljer? Berätta vad som är er favoritavgränsning i någon av bilderna.

Aktivitet 3: Guidning (t.ex. kategorin Mänsklighet)

En eller flera av er läser vad det står om själva konstverken i texten i museikappsäcken. Berätta vilket verk du tyckte om mest.

Aktivitet 4: Verkets storlek, en linjal behövs (t.ex. kategorin Natur)

Om ni får tidningspapper eller annat papper, vik och sätt så mycket papper runt verket som behövs för att verket ska vara lika stort som det äkta konstverket. Hur mycket mindre eller kanske större är bilden av verket? (Anteckningarna "cm" efter verket anger storleken på det äkta verket.)

Aktivitet 5: hela gruppen: Vilka andra sätt att se kommer du på? Det behövs pennor och ett stort papper, på vilket eleverna ritat bilder och skriver om bilderna.

Greta Hällfors-Sipilä, Schackspel, 1917